

ET GIDSELS OPGØR MED DANSK FLYGTNINGE HJÆLP

Gidseltagning: Det amerikanske gidsel Jessica Buchanan beskylder Dansk Flygtningehjælp for at have sjuksket med sikkerheden og har overvejet at lægge sag an mod sin tidligere arbejdsgiver. Nu har hun skrevet en bog, der fortæller om de 92 dage, da hun var kidnappet sammen med danske Poul Hagen Thisted i den somaliske ørken.

ØJVIND KYRØ
indblik@jp.dk

Jessica Buchanan havde tre gange sagt nej til at tage med på rejsen. Det var for farligt. Og hendes mand var enig. Men hun følte, at presset var blevet for stort og havde bøjet sig. Hun ville ikke virke som en ængstelig ansat over for hendes *hardcore* kolleger i Dansk Flygtningehjælp. Jessica Buchanan regnede med, at hun var gravid, da hun satte sig ind i firhjulstrækkeren, der skulle bringe hende og Poul Hagen Thisted over "Den grønne linje" i byen Galkayo og i sikkerhed. Men på vejen blev de kidnappet af en gruppe mænd, deriblandt en børnesoldat – netop sådan en skæbne, som havde draget Jessica Buchanan til Afrika.

Allerede på de første sider i bogen "Umulige odds" giver Jessica Buchanan sin arbejdsgiver skylden for kidnappingen, ligesom hun i interviews på amerikansk radio og tv fortæller om, hvordan hun ser på Dansk Flygtningehjælps ansvar:

»Der er risici i de områder af Somalia, men først 26 dage inde i bortførelsen fandt jeg ud af, at der havde været udstedt en trussel om kidnapning.«

Jessica Buchanan mener, at der blev sløset med instruktioner om sikkerhed.

»Jeg havde kun fået et basalt sikkerhedskursus, der blandt andet indeholdt en kort lektion om kidnapning.«

I bogen, hvis omslag er forsynet med anbefalinger af den amerikanske præsident, hans forsvarsminister og en general, omtaler Jessica Buchanan sit danske medgidsel positivt, dog ikke i begyndelsen, hvor følelserne løb af med hende:

»Selv om jeg var taknemmelig over at have én ved min side – for at udholde situationen alene ville være værre – ville jeg også slå ham og skrike. Han havde gentagne gange skødesløst afvist mine bekymringer over denne rejse, ligesom nogle af mine kolleger havde gjort. I disse øjeblikke følte jeg stærkt, at jeg blev forrådt.«

Poul Hagen Thisted ønsker ikke at kommentere bogen, og Ann Mary Olsen, international chef i Dansk Flygtningehjælp, siger blot: »Jeg er glad for, at Jessica er kommet igennem den forfærdelige oplevelse og har fundet styrken til at bearbejde den ved at skrive sin personlige erindrings. Det vigtigste for os er, at Jessica har det godt og nu er på vej mod et nyt liv sammen med sin mand og deres søn.«

FBI styrer sagen

I bogen, som er skrevet sammen med hendes ægtefælle, svenske Erik Landemalm, bliver der berettet om, hvordan de amerikanske myndigheder straks reagerede. Det var en FBI-agent fra forbundspolitiets afdeling i den kenyanske hovedstad, Nairobi, som ringede Erik Landemalm op og oplyste ham om kidnappingen, samt at FBI var på sagen.

Sammen med Poul Hagen Thisted blev Jessica Buchanan i tre måneder flyttet fra sted til sted i den somaliske ørken af 26 mænd, der skiftedes til at holde vagt. De kom fra tre klaner, som havde sluttet sig sammen i et konsortium for at skaffe sig en betydelig indtægt: 45 mio. dollars lød deres krav for frigivelse af de to gidsler.

Den første nat efter bortførelsen blev de tvunget ud på en lang march gennem det tornefyldte ørkenlandskab. Pludselig blev de bedt om at standse og knæle. Jessica Buchanan, som flere gange undervejs havde stønnet »jeg er for ung til at dø«, tænkte, at nu skulle de henrettes. Hun huskede fra det korte sikkerhedskursus, som hun havde deltaget i, at de første 24 timer var de afgørende; enten skulle man aflives eller holdes som gidsel.

Hun knælede i sandet, mens hun tænkte, at det eneste positive ved at blive skudt nu var, at hun ikke først skulle voldtages.

Men ordren om at knæle gik i virkeligheden ud på, at de to gidsler skulle lægge sig at sove. Denne gang undgik de døden.

»Vi blev blot behandlet som dyr,« tænkte hun.

Konstant rumsterede risikoen for voldtægt i hendes hoved. Hun tænkte, at Poul Hagen Thisted utvivlsomt ville undgå at blive forulempet på grund af den udbredte homofobi blandt somaliske mænd, og det eneste, hun selv kunne gøre, var at lyve og sige, at hun havde en søn. Mødre sættes nemlig

højere i den lokale kultur end kvinder uden børn.

På fjerdedagen fandt Jessica Buchanan ud af, at hun ikke var gravid, sådan som hun og hendes mand havde håbet på.

Befamlet af vagt om natten

Vagterne, der konstant gumlede på det euforiserende stof kat, holdt sig på måtten over for Jessica Buchanan, bortset fra én. Flere gange vågnede hun ved, at denne vagtmand befamlede hende under det tæppe, hun havde over sig, når hun sov.

Gidslerne levede af konserver, tun på dåse, og Jessica Buchanan tabte sig dramatisk. Efter et stykke tid fik hun en infektion i urinvejene, men flere gange blev den medicin, der skulle helbrede hende, taget fra hende som en form for straf.

De blev begge udsat for straf, når forhandlingerne gik dårligt. Jessica Buchanan kastede op af skræk, da kidnapperne en dag besluttede at skille de to gidsler ad. Ved en anden lejlighed slog en af cheferne for kidnappingen Poul Hagen Thisted til jorden med en kæp, som han derpå brugte til at skrive »18« i sandet. Herpå sagde kidnapperen til den rædselsslagne kvinde:

»Jeg får 18 millioner i løbet af syv dage, Jess – eller jeg hugger dit hoved af.«

En anden gang, da forhandlingerne var gået i hårknode, sagde chefen til Poul Thisted:

»Hvor bliver de store penge af?«